

A res cogitans

- amint elbeszéli önmagát

FEUILLETON - LXVIII. évfolyam, 39. szám, 2024. szeptember 27.

Ludassy Máriának

A *res cogitans* számára tehát a gondolkodás alapállapota nem valamilyen előkelő teoretikus visszavonultság a mindennapi élettől, hanem éppenséggel a dolgok ránk hatásának való általános kitettség, vagyis annak elkerülhetetlensége, hogy az érzékelés, kételkedés, elképzelés, akarás, nem akarás, állítás, tagadás, szeretet, gyűlölet módozataiban folyamatosan ráirányuljon a külső dolgokra, szét legyen szóródva. E szétszóratásból azután Descartes egyrészt az első filozófiához elvezető elmélkedés révén igyekszik eljutni szétszóratáson *innen* önmagához, ahogyan a harmadik elmélkedés bevezetője írja: „Most pedig lecsukom a szemem, fületem betapasztom, elcsitítom valamennyi érzékemet, s a testi dolgokat ábrázoló valamennyi képet vagy kitörlöm gondolkodásomból, vagy ... legalábbis semmilyen jelentőséget nem tulajdonítok nekik ... Így egyedül önmagamhoz szólva, s az eddigieknél *mélyebben magamba tekintve* arra fogok törekedni, hogy fokról fokra haladva mind közelebbi és meghittebb ismeretségbe kerüljek *önnönmagammal*.” Másrészt van egy legalább ennyire fontos eszköz, melynek révén nem a szétszóratáson *innen*, hanem annak különböző módozatain *keresztül* igyekszik eljutni önmagához a „gondolkodó dolog”: a történetmondás, az elbeszélés.